

Вступ. Взаємозв'язки економічних процесів та явищ.

Економіка - це господарство, сукупність усіх процесів, що використовуються людиною для забезпечення життя та задоволення своїх потреб. Людина створює необхідні собі блага, умови та засоби до існування застосовуючи власну працю.

Економічні суб'єкти

виробники-споживачі

банки-клієнти

урядовці-громадяни

продавці-покупці

працедавець-найманий працівник

платники податків-органи фінансової влади

власники землі, нерухомості-орендарі

кредитори-боржники

Об'єкти економічних відносин

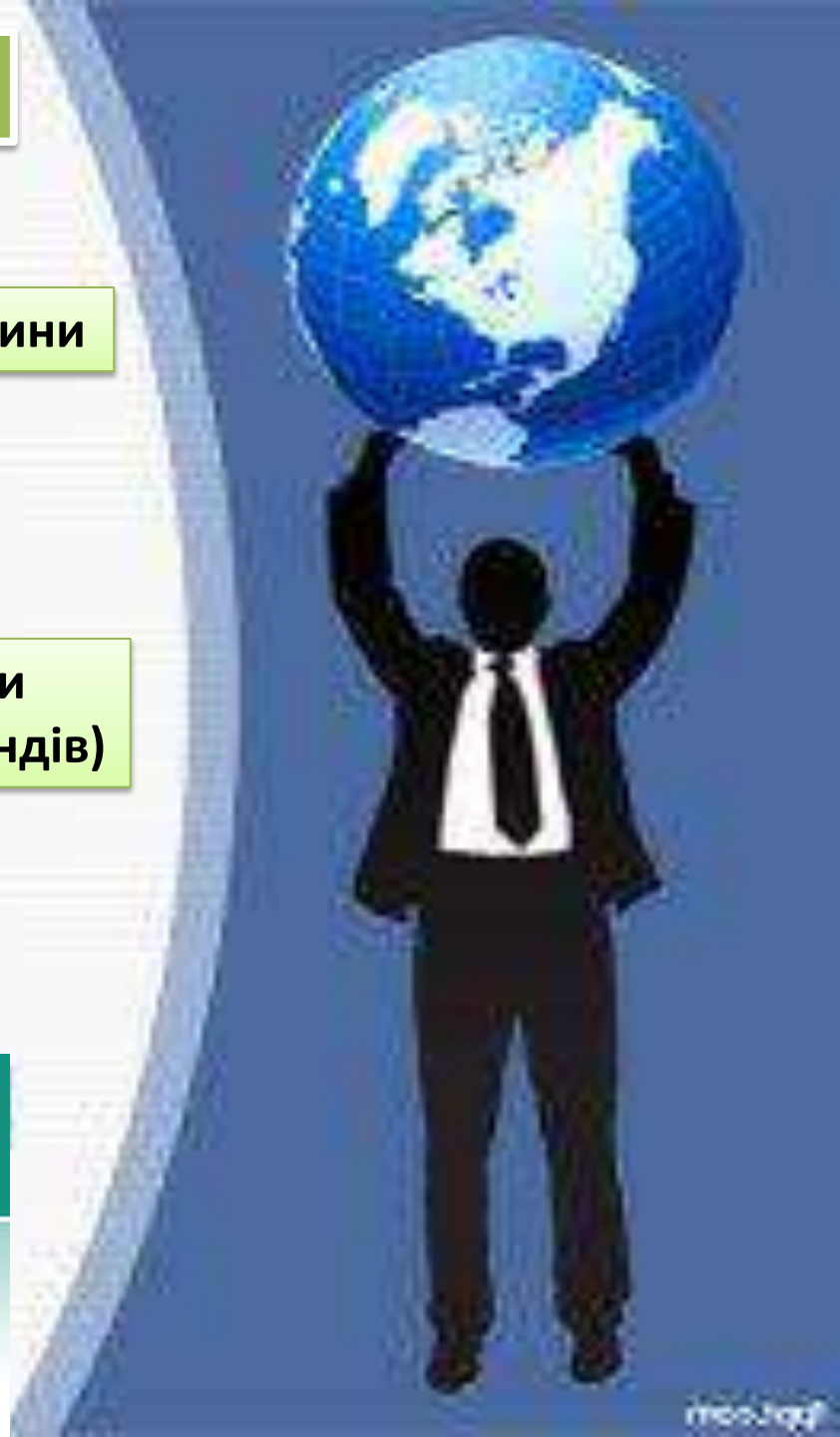
готові продукти

доходи державного бюджету або родини

матеріальні виробничі ресурси
(земля, машини, обладнання)

фінансові ресурси
(кредити, кошти фондів)

прибутки підприємців

Мікроекономіку

(мала економіка) яка ставить за мету дослідити поведінку фірм, окремих людей, сім'ї

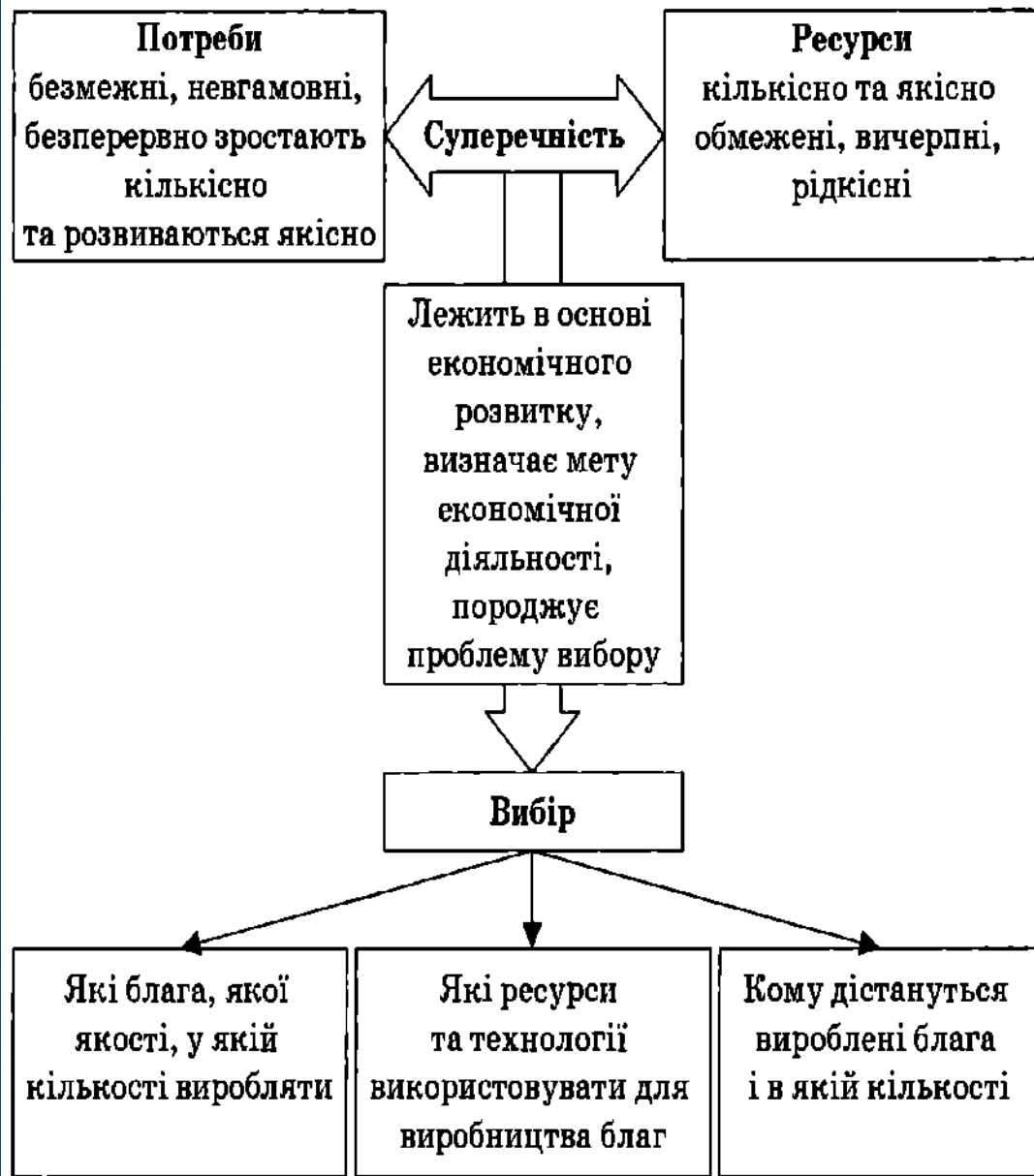
Макроекономіку

(велика економіка) яка вивчає країни, великі інтернаціональні об'єднання та світ в цілому.

Потреби – це прояв необхідності мати певні блага, бажання володіти ними, відчуття недостатку, якщо бажання залишається незадоволеним.

Кожна задоволена потреба створює нову.

Особисті економічні потреби

Фізіологічні : продукти харчування, одяг, взуття, житло, товари господарсько-побутового призначення

Інтелектуальні: одержання освіти, підвищення кваліфікації, культурний відпочинок, предмети і послуги культурного призначення

Соціальні: охорона здоров'я, житлово побутові умови, умови праці, транспорт, зв'язок.

Класифікація потреб

За джерелом виникнення: **базові** (їжа, ліки) і **породжені розвитком цивілізації** (модний одяг, сучасне мед. обслуговування, театри, музеї, клуби)

За благами, які задовольняють: **матеріальні** (одяг, транспорт) і **духовні** (послуги культури і мистецтва)

За способом задоволення: **індивідуальні** (одяг, житло, їжа) і **колективні** (підтримання громадського порядку, державне управління, національна безпека – можуть задовольнятися тільки колективно).

Виробничі ресурси

Відтворювальні

(відновлюються природою – флора, фауна та суспільством – засоби виробництва; трудові ресурси)

Не відтворювальні

(корисні копалини)

Фактори виробництва.

Земля або природні ресурси – це речовини природи, а також предмети праці, які вже пройшли обробку (електроенергія, пластмаси тощо)

Капітал або фізичний капітал – це вироблені раніше блага, які використовуються як засоби виробництва інших благ, зокрема, споруди, устаткування, інструменти, складські запаси, тобто майно фірми тривалого користування

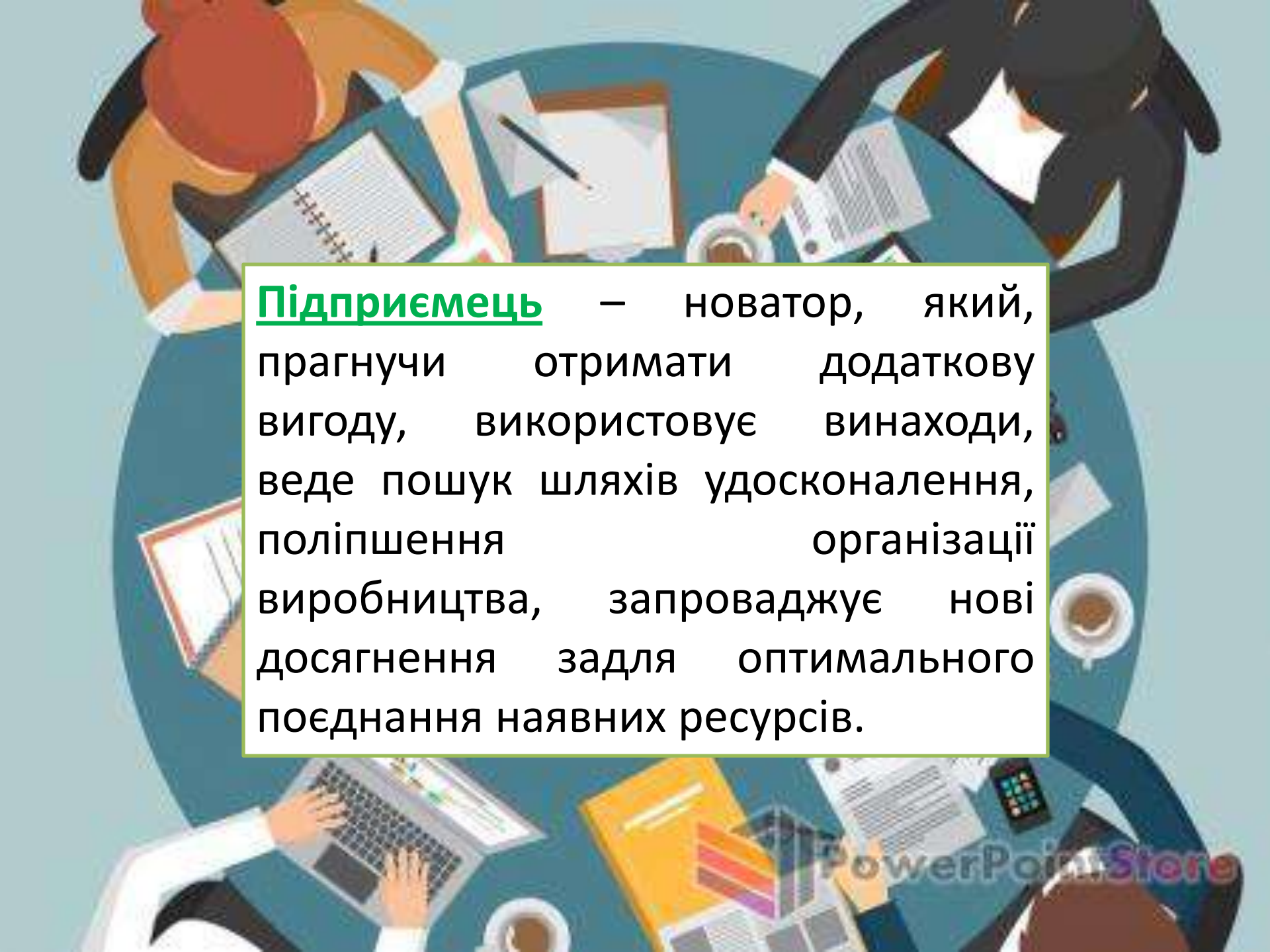

Фактори виробництва.

Праця – кваліфіковані і некваліфіковані робітники, менеджери; іншими словами, це потенціал фізичної та розумової енергії людей, яка використовується в процесі виробництва, набуті знання і трудові навички.

Підприємницький хист передбачає наявність здорового глузду, вміння йти на ризик, використання всіх можливостей для досягнення певної мети, хист до управління

Підприємець – новатор, який, прагнучи отримати додаткову вигоду, використовує винаходи, веде пошук шляхів удосконалення, поліпшення організації виробництва, запроваджує нові досягнення задля оптимального поєднання наявних ресурсів.

The image features a central blue 3D ribbon that curves downwards and then back up. On the top horizontal part of the ribbon, there are four black silhouettes of business professionals. On the left, a man in a suit is pointing upwards, and a woman stands next to him. On the right, a man in a suit stands with his hands on his hips, and a woman stands next to him. In the background, there is a faint bar chart with several bars of varying heights, each topped with a green dollar sign (\$).

Виробництво

**це процес створення життєвих благ,
необхідних для існування і розвитку
людського суспільства**

Виробництво (матеріальне і нематеріальне)

<u>Праця</u>	<u>Предмети праці</u> (речовина природи, на яку людина діє в процесі праці).	<u>Засоби праці</u> (річ, якою людина діє на предмет праці).
Діяльність застосування здібностей трудових навичок фізичних і розумових зусиль людини	<ul style="list-style-type: none"> - машини; - інструменти - обладнання - виробничі будівлі - газо-нафтопроводи - канали - мости	<ul style="list-style-type: none"> - речовини природи - земля - сировина - матеріали
	Засоби виробництва	

Продукт виробництва - результат взаємодії праці та засобів виробництва.

Технологічні способи виробництва

Індустріальний
(машинне
виробництво)

Інструментальний
(реміснича технологія)

Постіндустріальний
(автоматизоване
виробництво)

Основні форми доходів населення є:

Заробітна плата - дохід працівника за працю.

Відсоток – дохід на грошовий капітал.

Рента – дохід від використання землі та інших природних ресурсів.

Підприємницький дохід – дохід за підприємницьку діяльність.

Державні трансферні платежі – виплати з держбюджету у формі грошової допомоги, субсидій, пенсій, стипендій.

Джерелами особистих доходів є:

- Трудові (зарплата, підприємницький дохід, забезпечення військовослужбовця)
- Соціальні (пенсії, грошові допомоги, стипендії)
- Вторинні (дивіденди, відсотки за вкладками, доходи від нерухомості)
- Інші (спадок, виграш)

Економічний кругообіг

